

การสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษ ที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในอดีตตามแนวคิดเชิงรู้คิด

อาจารย์ธีรนนท์ อรรถการุณพันธ์

ความนำ

เป็นที่ทราบกันดีอยู่แล้วว่า กริยาช่วยในภาษาอังกฤษ (modals) มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวในเรื่องของรูปแบบ กล่าวคือ กริยาช่วยในภาษาอังกฤษจะไม่มีกริยาผันรูปและเติม “-s” หรือ “-ed” และใช้กับกริยาหลักที่อยู่ในรูป infinitive without to (Bowen & McCreary, 1977) กริยาช่วยในภาษาอังกฤษเป็นกริยากลุ่มหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเรียนรู้และการใช้ภาษาอังกฤษในการแสดงทัศนคติหรืออารมณ์ของผู้พูด แต่กระนั้นก็ตาม จากการศึกษารูปแบบสืบค้น (exploratory investigation) โดยการเปรียบเทียบจากฐานข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ (electronic corpora) ทั้งที่เป็นภาษาพูดและภาษาเขียน Leech (2003: 223) พบว่ากริยาช่วยในภาษาอังกฤษเป็นกลุ่มที่มีการใช้ลดลงอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งอาจจะเป็นเพราะกริยาช่วยในภาษาอังกฤษส่วนมากมีหลายความหมาย (บางตัวอาจจะมีถึงสี่ หรือ ห้าความหมายได้) ขึ้นอยู่กับการใช้ในบริบทต่างๆ และยังมีความหมายหลักที่เหมือนกันด้วย ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเข้าใจความหมายที่ซับซ้อนนั้น (Bowen & McCreary, 1977; Kennedy, 2002) นอกจากนี้กริยาช่วยในภาษาอังกฤษยังมีการใช้ที่แตกต่างจากกริยาช่วยในภาษาไทย แม้ว่าความหมายและการใช้กริยาช่วยในภาษาอังกฤษอาจมีความหมายที่คล้ายคลึงกันกับกริยาช่วยในภาษาไทยบ้างในบางกรณี เช่น “may” และ “might” กับ “อาจจะ” ที่แสดงความเป็นไปได้เป็นต้น เอกลักษณ์เฉพาะตัวอีกประการหนึ่งของกริยาช่วยในภาษาอังกฤษก็คือ กริยาช่วยบางตัว (เช่น can could may might และ must) สามารถใช้ร่วมกับรูปสมบูรณ์ (perfect aspect)

อาจารย์ธีรนนท์ อรรถการุณพันธ์

- ศศ.บ. (ภาษาอังกฤษ) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
- ศศ.ม. (ภาษาอังกฤษเป็นภาษานานาชาติ) จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปัจจุบันเป็นอาจารย์พิเศษ สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

เพื่อแสดงความหมายในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ซึ่งเรียกว่า “กริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต” (modals of speculation about the past) ได้แก่ “can have + past participle” “could have + past participle” “may have + past participle” “might have + past participle” และ “must have + past participle” กริยาช่วยรูปนี้อาจจะทำให้เกิดความสับสนแก่ผู้เรียนทั้งในเรื่องของความหมายและการใช้ ตามที่ Bowen และ McCreary (1977: 283) ได้กล่าวไว้ ผู้เรียนอาจคิดว่ากริยาช่วยเหล่านี้มีความหมายและวิธีการใช้เช่นเดียวกับกริยาช่วยตามปกติเพียงแต่แสดงรูปสมบุรณ์เท่านั้น ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าการสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษจึงไม่ใช่เรื่องง่าย ดังคำกล่าวของ Palmer (1979) ที่ว่า “บางทีคงไม่มีไวยากรณ์เรื่องใดที่ทั้งสำคัญและยากไปกว่ากริยาช่วยในภาษาอังกฤษ” (อ้างถึงใน Kennedy, 2002: 73)

สถาบันภาษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (CULI) วางหลักสูตรและสอนวิชา Experiential English I (Exp Eng I) เป็นวิชาพื้นฐานบังคับสำหรับนิสิตปีที่ 1 (ภาคเรียนที่ 1) ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และเห็นความสำคัญของการใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการเรียนรู้ในชีวิตจริง โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากห้องเรียนไปใช้ได้จริง และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด กริยาช่วยในภาษาอังกฤษก็เป็นรูปไวยากรณ์รูปหนึ่งที่กำหนดไว้ในรายวิชา Exp Eng I ในบทเรียนที่ 4 และ 5 ของหนังสือ World Pass Upper Intermediate (Stempleski, Morgan, Douglas & Johannsen, 2006) ซึ่งเป็นหนังสือที่ใช้ในการเรียนการสอนรายวิชานี้

จริงๆ แล้ว กริยาช่วยในภาษาอังกฤษในรายวิชา Exp Eng I นั้น แบ่งออกเป็นสองเรื่องหลักๆ เรื่องแรกเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับกริยาช่วยในภาษาอังกฤษโดยทั่วไป ซึ่งรวมถึงกริยาช่วย (true modals เช่น can could should may might must ฯลฯ) และกริยาอิงกริยาช่วย (semi-modals เช่น “be able to” “be supposed to” “be allowed/ permitted to” “have to” ฯลฯ) ที่ใช้ในรูปปัจจุบันกาล อดีตกาล และ

อนาคตกาล ในรูปบอกเล่า คำถามและปฏิเสธ ซึ่งกริยาช่วยเหล่านี้ใช้แสดงความเป็นไปได้ ความน่าจะเป็น การอนุญาต และความจำเป็น เป็นต้น และเรื่องที่สองเกี่ยวกับกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต (modals of speculation about the past เช่น “can have” “could have” “may have” “might have” และ “must have”) ในรูปบอกเล่า คำถาม และปฏิเสธ

อย่างไรก็ตาม งานเขียนชิ้นนี้จะให้ความสำคัญกับกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เนื่องจากการใช้กริยาช่วยกลุ่มนี้เป็นปัญหาหนึ่งของผู้เรียน กล่าวคือ ผู้เรียนจะต้องคำนึงถึงรูปแบบและความหมายที่แตกต่างจากกริยาช่วยโดยทั่วไป สิ่งนี้อาจทำให้ผู้เรียนสับสนและไม่เข้าใจ จึงไม่สามารถนำไปใช้ได้ ยิ่งไปกว่านั้น การสอนกริยาช่วยมักจะเน้นที่การบรรยายและให้ผู้เรียนได้ฝึกทำแบบฝึกหัดในระดับประโยคภายใต้บริบทที่ค่อนข้างจำกัด (Durán, Alonso, & Sánchez, 2007) ผู้เรียนจึงไม่สามารถนำสิ่งที่เรียนไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ที่ต่างออกไปได้ดีเท่าที่ควร ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนรู้บรรลุตามวัตถุประสงค์ดังกล่าวข้างต้น การสอนการใช้กริยาช่วยในภาษาอังกฤษให้มีประสิทธิภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็น ดังนั้นงานเขียนชิ้นนี้จึงมีวัตถุประสงค์ที่จะนำเสนอวิธีการสอนที่ช่วยให้การสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตมีประสิทธิภาพ และช่วยให้ผู้เรียนใช้กริยาเหล่านี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น กล่าวคือผู้เรียนจะสามารถใช้กริยาช่วยดังกล่าวได้อย่างเป็นธรรมชาติและอัตโนมัติมากขึ้น หรืออย่างน้อยที่สุดผู้เรียนจะรู้สึกมั่นใจมากขึ้น

การสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตตามแนวคิดเชิงรู้คิด (Cognitive Approach)

จากการศึกษาที่ผ่านมา พบว่าส่วนใหญ่แล้วการสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษ ไม่ว่าจะเป็นกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต หรือกริยาช่วยโดยทั่วไป จะเน้นที่รูปแบบและ

ความหมายเป็นหลัก (forms and semantic functions) (Durán, Alonso, & Sánchez, 2007; Bowen & McCreary, 1977; Kennedy, 2002) ซึ่งตามความเป็นจริงแล้วแม้ว่าผู้เรียนจะเข้าใจรูปแบบและความหมายต่างๆ ของกริยาช่วยดังกล่าว ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในสถานการณ์จริง เนื่องด้วยระดับความไม่แน่นอนและความยืดหยุ่น (indeterminacy and flexibility) ของกริยาช่วยกลุ่มนี้ ตลอดจนระดับอัตวิสัย (degree of subjectivity) ที่ความไม่แน่นอนและความยืดหยุ่นเหล่านี้มีอิทธิพลต่อกระบวนการแปลของผู้เรียน ทำให้ผู้เรียนไม่แน่ใจว่าจะใช้กริยาช่วยตัวใด เมื่อนำไปใช้ในสถานการณ์ต่างๆ นอกจากนี้ เอกสารที่ใช้สอนส่วนใหญ่จะเน้นให้ผู้เรียนฝึกฝนในเรื่องของความหมายและการใช้ในระดับประโยคหรือในบริบทที่ค่อนข้างจำกัด ซึ่งก่อให้เกิดความไม่ชัดเจนในกระบวนการเรียนรู้ (Durán, Alonso, & Sánchez, 2007)

อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ผู้เรียนเรียนรู้กริยาช่วยอย่างเป็นระบบและชัดเจน Georgieva (1993) ได้ศึกษาผู้เรียนชาวบัลแกเรีย และได้เสนอวิธีและขั้นตอนในการเรียนรู้กริยาช่วยในภาษาอังกฤษตามแนวคิดเชิงรู้คิด (cognitive approach) ซึ่งเริ่มจากการเรียนรู้ความหมาย (โดยเชื่อมโยงกับความหมายในภาษาที่หนึ่ง) รูปแบบไวยากรณ์ และ การใช้ในสถานการณ์ทางสังคม (socio-pragmatics of use) ตามลำดับ จากการศึกษาครั้งนี้พบว่า สิ่งที่สำคัญต่อการเรียนรู้ นอกเหนือจากรูปแบบไวยากรณ์และความหมายก็คือการใช้ในสถานการณ์ต่างๆ แนวคิดนี้ได้รับการสนับสนุนโดย Durán, Alonso, & Sánchez (2007) ซึ่งจากการศึกษาตัวอย่างของตำราเรียนและหนังสือไวยากรณ์ กลุ่มผู้วิจัยเชื่อว่าการสอนกริยาช่วยควรเน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้การใช้ในสถานการณ์จริง และจะต้องนำเสนอแก่ผู้เรียนอย่างเป็นธรรมชาติ ด้วยเหตุนี้การสอนกริยาช่วยให้สัมฤทธิ์ผลจึงควรเน้นทั้งความหมาย (semantic functions) รูปแบบ (forms) และการใช้ (pragmatic functions) ควบคู่กันไป โดยจะต้องเน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกการใช้ในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง จนกระทั่งผู้เรียนสามารถใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และอัตโนมัติมากขึ้น

กระนั้นก็ตาม การสอนกริยาช่วยตามกระบวนการและขั้นตอนดังกล่าวยังไม่อาจช่วยเชื่อมโยงต่อการสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตได้อย่างเต็มที่ ดังที่ได้กล่าวไว้แล้วในตอนต้น กริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตอาจก่อให้เกิดความสับสนในเรื่องของความหมายเนื่องจากกริยาช่วยแต่ละตัวเมื่อใช้รวมกับรูปสมบูรณ์ (perfect aspect) แล้ว บางตัวก็จะให้ความหมายที่คล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกันไป อาทิ "may have been" กับ "could have been" หรือ "may have been" กับ "must have been" ทั้งนี้ความหมายที่แตกต่างกันเหล่านี้ขึ้นอยู่กับระดับความแน่นอน (degrees of certainty) ที่คำกริยาดังกล่าวสื่อความหมาย ตัวอย่างเช่น "may have been" กับ "must have been" ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต แต่ "may have been" จะใช้เมื่อผู้พูดมั่นใจในเรื่องที่คาดเดาเพียงบางส่วนมากกว่า "must have been" จากตัวอย่างนี้จะเห็นได้ว่า ความหมายของกริยาช่วยดังกล่าวมีความซับซ้อนมากกว่ารูปแบบไวยากรณ์ ดังนั้นเพื่อไม่ให้เกิดความสับสนและเพื่อให้การสอนสัมฤทธิ์ผลมากที่สุด Bowen & McCreary (1977) ได้เสนอว่าการสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตจึงควรเริ่มจาก

- (1) การนำเสนอรูปแบบไวยากรณ์
- (2) การสอนความหมายที่สอดคล้องกับรูปแบบไวยากรณ์ และ
- (3) การฝึกให้ผู้เรียนนำไปใช้ในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง

วิธีการสอนตามแนวคิดเชิงรู้คิดนี้จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจความหมายที่ซับซ้อนของกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตได้

อย่างไรก็ตาม การสอนดังกล่าวอาจจะไม่จูงใจผู้เรียนให้อยากเรียนรู้ ซึ่งอาจจะมีผลกระทบต่อการบวนการรับรู้และจดจำของผู้เรียนในระหว่างการเรียนรู้ และทำให้ผู้เรียนไม่อาจนำสิ่งที่เรียนไปใช้ใน

สถานการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวันได้อย่างเต็มที่ ดังนั้นเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกสนุก สนใจ และอยากเรียนรู้ การใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมก็มีส่วนช่วยเป็นอย่างมาก เมื่อพิจารณาแล้วสื่อการสอนประเภทวัสดุ กราฟิกมีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้ประกอบการสอนและทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ จากข้อมูลที่ปรากฏในเว็บไซต์ <http://ednet.kku.ac.th/~sumcha/212300/graphics/graphic.html> วัสดุ กราฟิกซึ่งได้แก่ “ทัศนวัสดุที่ใช้สื่อความหมายหรือ แนวความคิดต่างๆ โดยอาศัยการผสมผสานของ ลายเส้น ภาพ และตัวอักษร หรือคำ” ช่วยให้ผู้เรียน เข้าใจสิ่งที่เป็นนามธรรมได้ง่ายขึ้น จูงใจผู้เรียนให้ อยากเรียนรู้ ประหยัดเวลา และ ช่วยให้ผู้เรียนจดจำ ได้นานขึ้น นอกจากนี้ วัสดุกราฟิกยังมีหลายประเภท ซึ่งผู้สอนสามารถเลือกใช้ตามความเหมาะสม เช่น แผนภูมิ การ์ตูน รูปภาพ และสัญลักษณ์ เป็นต้น (รายละเอียดต่างๆ ของประเภทของวัสดุกราฟิก ผู้สอนสามารถอ่านได้จากเว็บไซต์ในบรรณานุกรม) ด้วยเหตุนี้ ผู้สอนจึงควรใช้สื่อวัสดุกราฟิกประกอบ กับวิธีการสอนตามแนวคิดเชิงรู้คิดที่เน้นทั้ง “รูปแบบ” “ความหมาย” และ “การใช้” เพื่อช่วยกระตุ้น ให้ผู้เรียนเกิดความรู้คิด และเพื่อให้การเรียนการสอน กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในอดีตมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้การนำเสนอสื่อ วัสดุกราฟิกในรูปแบบต่างๆ จะทำโดยการฉายภาพ หนึ่งโดยใช้โปรแกรม Microsoft PowerPoint ซึ่งผู้สอน สามารถปรับแต่งและเพิ่มเทคนิคพิเศษต่างๆ (effects) เพื่อให้สื่อการสอนมีสีสัน กระชับ เข้าใจง่าย และใช้ได้จริงมากขึ้น

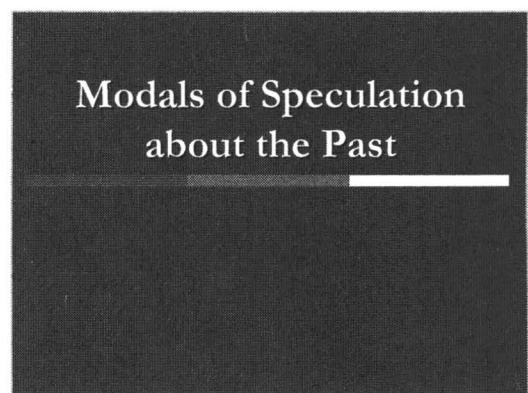
ขั้นตอนและวิธีการสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ในอดีตตามแนวคิดเชิงรู้คิด

การสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการ คาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตตามแนวคิดเชิงรู้ คิดประกอบด้วยขั้นตอนหลักๆ 3 ขั้นตอนด้วยกัน คือ (1) นำเสนอรูปแบบไวยากรณ์ (2) อธิบายความ หมาย และ (3) ฝึกให้ผู้เรียนนำไปใช้ในสถานการณ์

จริงหรือเสมือนจริง ซึ่งแต่ละขั้นตอนมีวิธีการสอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1: นำเสนอรูปแบบไวยากรณ์ (ประมาณ 10 นาที)

ก่อนที่จะเริ่มนำเสนอรูปแบบไวยากรณ์ ผู้สอนควรชี้แจงโดยฉายภาพนิ่ง ให้ผู้เรียนทราบก่อน ว่าหัวข้อที่กำลังจะสอนนั้นเกี่ยวกับเรื่องอะไร ซึ่งใน ที่นี้คือกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในคาดเดา เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต (modals of speculation about the past)¹ เพื่อให้ผู้เรียนจะได้เริ่มกระบวนการ เรียนรู้และจดจำในเรื่องที่กำลังจะเรียนได้อย่างตรง ประเด็น

หลังจากนั้น ผู้สอนอธิบายว่ารูปแบบของกริยา ช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต เป็นอย่างไร และมีที่มาอย่างไร รูปแบบของกริยา ช่วยดังกล่าวได้แก่ กริยาช่วย (modals) บวกกับ กริยาที่อยู่ในรูป perfect infinitive ซึ่งก็คือ รูปกริยา “have” ที่ไม่มีการผันรูป บวกกับ past participle (ในที่นี้จะขอเรียกว่ากริยาช่อง 3) เมื่อกริยาทั้งสอง ส่วนรวมเข้าด้วยกันแล้วจะมีรูปแบบซึ่งเป็นรูปบอกเล่า ดังนี้

¹ กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต (modals of speculation about the past) อ้างอิงจากหนังสือ World Pass Upper- Intermediate (Teacher's Edition) (2006)

Form (Affirmative)		
Modal Verbs	Perfect Infinitives [have + past participle (V3)]	
might	have	+ V3
may	have	+ V3
could	have	+ V3
must	have	+ V3
Affirmative Forms		might have + V3 may have + V3 could have + V3 must have + V3

- (1) might have + กริยาช่อง 3
- (2) may have + กริยาช่อง 3
- (3) could have + กริยาช่อง 3 และ
- (4) must have + กริยาช่อง 3

และเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจและจำรูปแบบบอกเล่าของกริยาช่วยดังกล่าวได้หรือไม่ ผู้สอนอาจจะถามคำถามและให้ผู้เรียนตอบเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม หรือพร้อมกันทั้งชั้นเรียนก็ได้ เช่น อาจถามว่า “may” มีรูปแบบบอกเล่าของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตได้อย่างไร เป็นต้น

เมื่อผู้สอนเห็นว่าผู้เรียนรับรู้และจำรูปแบบบอกเล่าของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตได้แล้ว ผู้สอนก็ควรจะสอนรูปปฏิเสธเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้รูปแบบอื่นของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต การเปลี่ยนรูปแบบบอกเล่าของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตให้เป็นรูปปฏิเสธก็สามารถทำได้โดยเติม “not” ข้างหลังกริยาช่วยตัวแรก ซึ่งจะได้รูปแบบดังต่อไปนี้

Form (Negative)		
Modals of Speculation about the Past		
might	have	+ V3
may	have	+ V3
could	have	+ V3
must	have	+ V3
NOT		
Negative Forms		
might	not have	+ V3
may	not have	+ V3
could	not have	+ V3
must	not have	+ V3

- (1) might *not* have + กริยาช่อง 3
- (2) may *not* have + กริยาช่อง 3
- (3) could *not* have + กริยาช่อง 3 และ
- (4) must *not* have + กริยาช่อง 3

หรืออาจจะใช้ตัวย่อ “n't” ก็ได้ อาทิ “mightn't have” กับ “couldn't have” เป็นต้น นอกจากนี้ เพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจและจำรูปแบบปฏิเสธของกริยาช่วยดังกล่าวได้หรือไม่ ผู้สอนอาจจะถามคำถามโดยให้ผู้เรียนตอบเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม หรือพร้อมกันทั้งชั้นเรียนก็ได้ เช่น ผู้สอนอาจจะถามผู้เรียนว่ารูปแบบบอกเล่าของกริยาช่วยที่ใช้ในคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต “might have + กริยาช่อง 3” จะเปลี่ยนเป็นรูปปฏิเสธได้อย่างไร และเมื่อเปลี่ยนแล้วจะมีรูปแบบอย่างไร เป็นต้น

ในลำดับถัดมา ผู้สอนควรสอนวิธีสร้างรูปคำถามของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต วิธีการเปลี่ยนรูปแบบบอกเล่าให้เป็นรูปคำถามสามารถทำได้โดยสลับตำแหน่งของกริยาช่วยตัวแรกกับประธาน (Subject) และใช้เครื่องหมายคำถาม (?) แทนเครื่องหมายมหัพภาค (.) ทำประโยคทุกครั้งในการเขียน ดังรูปแบบ ต่อไปนี้

Form (Interrogative)						
Modals of Speculation about the Past						
S	+	might	have	+	V3	+
S	+	may	have	+	V3	+
S	+	could	have	+	V3	+
S	+	must	have	+	V3	+
Might	S	have	V3	(O)	?	
May	S	have	V3	(O)	?	
Could	S	have	V3	(O)	?	
Must	S	have	V3	(O)	?	

- (1) Might+ S (ประธาน)+ have + กริยาช่อง 3 + (O = กรรม)?
- (2) May+ S (ประธาน) +have + กริยาช่อง 3 + (O = กรรม)?

- (3) Could+ S (ประธาน)+ have + กริยาช่อง 3 + (O = กรรม)? และ
- (4) Must+ S (ประธาน)+ have + กริยา ช่อง 3 + (O = กรรม)?

“(O)” มีความหมายว่าประโยคจะมีกรรมหรือไม่ก็ได้ ขึ้นอยู่กับกริยาว่าเป็นกรรมกริยาหรือกรรมกริยา แต่ทั้งนี้ผู้สอนจะต้องสอนรูปประโยคบอกเล่าก่อนเพื่อผู้เรียนจะได้ทราบที่มาและเข้าใจได้ง่ายขึ้น โครงสร้างประโยคบอกเล่าได้แก่ “S (ประธาน) + modals of speculation about the past + กริยาช่อง 3 + (O = กรรม).” และเพื่อให้ผู้เรียนเห็นภาพชัดเจนมากขึ้น ผู้สอนอาจจะยกตัวอย่างประโยคบอกเล่า (เช่น He may have eaten all the cookies.) แล้วให้ผู้เรียนลองเปลี่ยนเป็นประโยคคำถาม (“May he have eaten all the cookies?”) หลังจากนั้นเพื่อตรวจสอบว่าผู้เรียนเข้าใจและจำรูปคำถามของกริยาช่วยดังกล่าวได้หรือไม่ ผู้สอนอาจจะยกตัวอย่างประโยคบอกเล่าอื่นๆ แล้วให้ผู้เรียนเปลี่ยนเป็นประโยคคำถามเป็นรายบุคคล รายกลุ่ม หรือพร้อมกันทั้งชั้นเรียนก็ได้

ขั้นตอนที่ 2: อธิบายความหมาย
(ประมาณ 15 นาที)

ขั้นตอนที่ 2 คือการสอนความหมายของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต² ของรูปแบบไวยากรณ์ที่ได้กล่าวไว้ในขั้นตอนที่ 1 โดยเริ่มจาก “might (not) have + กริยาช่อง 3 / may (not) have + กริยาช่อง 3 / could have + กริยาช่อง 3” เป็นกลุ่มแรก ซึ่งกริยาทั้ง 3 นี้ใช้เพื่อคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตโดยอาศัยข้อมูลเพียงบางส่วน หรือในกรณีที่ผู้พูดไม่แน่ใจในข้อมูลทั้งหมด ผู้สอนควรจะต้องยกตัวอย่างรูปประโยคเพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจ และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์อื่นๆ ต่อไปได้ เช่น “Sue wasn't at the party last night. She might have been too tired

to come.”³ จากประโยคนี้เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นคือ “Sue ไม่ได้มางานเลี้ยงเมื่อคืนนี้” ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงในอดีต แต่ผู้พูดอาจทราบที่ Sue ทำงานหนัก จึงกล่าวว่า “เธออาจจะเหนื่อยเกินไปที่จะมางานเลี้ยง”

Meanings

- **might (not) have + V3**
- **may (not) have + V3**
- **could have + V3**

to make a guess about a situation in the past, based on partial information

■ e.g., Sue wasn't at the party last night. She might have been too tired to come.
 It's 8.30 so she may have left by now.
 I don't know why they're so late. I suppose they could have got (gotten) lost.

ส่วนกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่ผู้สอนควรอธิบายเป็นลำดับที่สองได้แก่ รูปปฏิเสธ “could not have + กริยาช่อง 3” กริยาปฏิเสธนี้จะใช้เพื่อคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตเมื่อผู้พูดคิดว่าเหตุการณ์นั้นไม่มีทางเป็นไปได้อย่างแน่นอน ผู้สอนอาจยกตัวอย่างประกอบ เช่น “Eddie couldn't have done that robbery; he was with me the whole weekend.” เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น คือ มีการปล้นเกิดขึ้นในช่วงวันหยุดสุดสัปดาห์ที่ผ่านมา และ Eddie เป็นผู้ต้องสงสัย แต่ผู้พูดซึ่งเป็นพยานแน่ใจว่า Eddie ไม่ได้เป็นคนทำ จึงพูดขึ้นว่า “Eddie ไม่ได้ปล้นแน่ๆ เพราะเขาอยู่กับฉันตลอดวันหยุดสุดสัปดาห์” ตัวอย่างนี้แสดงให้เห็นว่าผู้พูดมั่นใจว่า Eddie บริสุทธิ์

² ความหมายของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตอ้างอิงจากหนังสือ World Pass Upper-Intermediate (Teacher's Edition) (2006)

³ ตัวอย่างประโยคนำมาจากหนังสือ Grammar Practice for Upper Intermediate Students (New Edition) โดย Walker & Elsworth ซึ่งผู้สอนท่านอื่นๆ อาจเพิ่มเติมตัวอย่างประโยคให้มากขึ้น เพื่อให้ผู้เรียนได้เห็นและจดจำการใช้ที่หลากหลายได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาในการสอนว่ามีมากน้อยเพียงใด

Meanings

could not have + V3

when you think something is extremely unlikely or impossible

e.g., Eddie *couldn't have done* that robbery; he was with me the whole weekend.

ในลำดับถัดมา ผู้สอนควรอธิบายรูปกริยาช่วย “must have + กริยาช่อง 3” กับ “must not have + กริยาช่อง 3” ว่าใช้เพื่อคาดเดาสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตเมื่อผู้พูดมั่นใจในการคาดเดาของตน โดยยกตัวอย่างประโยคเช่น “It’s very wet outside so it *must have rained* in the night.” ในกรณีนี้ผู้พูดพบว่า พื้นเปียกมาก จึงกล่าวอย่างมั่นใจว่า “ข้างนอกมันเปียกมาก เพราะฉะนั้นฝนจะต้องตกเมื่อคืนนี้แน่” หลังจากอธิบายความหมายและตัวอย่างเสร็จแล้ว เพื่อเป็นการตรวจสอบความเข้าใจของผู้เรียน ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ซักถามเป็นรายบุคคล หรืออาจจะถามคำถามผู้เรียนในเรื่องที่สอนไปแล้วก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเวลาในการสอนว่ามีมากน้อยเพียงใด

Meanings

must (not) have + V3

when you are sure of your guess

e.g., It’s very wet outside so it *must have rained* in the night.

ในลำดับสุดท้าย ผู้สอนอาจทบทวนอีกครั้งว่าการใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตแต่ละตัวมีระดับความมั่นใจ (degrees of certainty)⁴ แตกต่างกัน ผู้สอนอาจจะแสดงระดับ

⁴ ระดับความมั่นใจ (degrees of certainty) อ้างอิงจากหนังสือ Chartbook: สรุปหลักไวยากรณ์อังกฤษ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 13) โดย Azar, B.S.

ความมั่นใจของการใช้กริยาช่วยดังกล่าวในรูปของร้อยละโดยประมาณ เพื่อให้ง่ายแก่การเข้าใจ จดจำ และนำไปใช้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

Degrees of certainty

might (not) have / may (not) have / could have + V3	less than 50%
must (not) have + V3	95%
could not have + V3	99%

CERTAINTY

เมื่อผู้เรียนเข้าใจดีแล้ว ผู้สอนควรให้ผู้เรียนได้ฝึกแต่งประโยคโดยใช้กริยาช่วยดังกล่าวด้วยตนเอง⁵ โดยผู้สอนอาจจะให้ผู้เรียนทำงานเป็นคู่หรือเป็นกลุ่มก็ได้

ขั้นตอนที่ 3: ฝึกให้ผู้เรียนนำไปใช้ใน

สถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง (ประมาณ 35 นาที)

ในขั้นนี้จะเป็นการฝึกผู้เรียนให้นำรูปแบบและความหมายของกริยาช่วยที่ได้เรียนไปมาใช้ในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ในชีวิตประจำวันของผู้เรียน และเพื่อให้ผู้เรียนรู้สึกว่าการเรียนสนุกและน่าจดจำ ผู้สอนจำเป็นต้องหาเทคนิคและกิจกรรมที่ช่วยให้การสอนกริยาช่วยบรรลุตามเป้าหมาย ทั้งยังต้องสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนได้ใช้กริยาช่วยดังกล่าวได้อย่างอัตโนมัติอีกด้วย

ดังที่ได้กล่าวไปแล้วว่าสื่อวัสดุกราฟิกซึ่งรวมถึงรูปภาพ เป็นเครื่องมือที่ใช้ประกอบการสอนได้อย่างดี การใช้ภาพประกอบการสอนนั้นมีข้อดีหลายประการ กล่าวคือ รูปภาพเป็นสื่อที่ผู้สอนสามารถนำไปวางในตำแหน่งที่เหมาะสมและนำไปประยุกต์ใช้ได้หลายรูปแบบ นอกจากนี้รูปภาพยังมีความน่าสนใจสูง ช่วยให้ผู้เรียนจดจำการเรียนรู้ข้อมูลใหม่ๆ และยังสร้างสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้ภาษากับผู้เรียนคนอื่นก่อนที่จะพูด

⁵ เวลาในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้สอนแต่ละท่าน

หรือเขียนเกี่ยวกับตนเองได้ (Adelson-Goldstein, 2008) ด้วยเหตุนี้ การใช้ภาพจึงสามารถช่วยกระตุ้นกระบวนการรับรู้ของผู้เรียนและถือได้ว่าเป็นสื่อที่เหมาะสมที่จะนำมาใช้เพื่อให้ผู้เรียนฝึกทักษะการใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ขั้นตอนในการนำรูปภาพมาใช้ประกอบการสอนมีดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 3.1: การเตรียมการ

ผู้สอนจะต้องเตรียมภาพที่แสดงถึงสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งภาพเหล่านี้จะเรียกว่า “ภาพสถานการณ์”⁶ โดยจำนวนของภาพขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและวิจารณญาณของผู้สอนแต่ละท่าน ผู้สอนสามารถหาภาพสถานการณ์ได้จากเว็บไซต์ www.google.co.th/m/images?site=images หรือเว็บไซต์อื่นๆ โดยพิมพ์สถานการณ์ที่ต้องการลงไป เมื่อได้ภาพสถานการณ์มาแล้วให้แบ่งภาพแต่ละภาพออกเป็นส่วนเล็กๆ ทั้งหมด 4 ส่วน⁷ โดยจะต้องไม่แสดงภาพสถานการณ์ที่สมบูรณ์ ตัวอย่างเช่น

⁶ ภาพสถานการณ์ หมายถึง ภาพที่แสดงถึงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้น เช่น ภาพของผู้หญิงหกหลั้ม ภาพผู้ชายทำนมหนักบนโต๊ะ และอื่นๆ ซึ่งภาพสถานการณ์ที่นำมาใช้ในเกมนี้นั้นเป็นเพียงข้อเสนอแนะ ซึ่งผู้สอนท่านอื่นๆ อาจเปลี่ยนแปลงและแก้ไขสถานการณ์ให้เหมาะสมกับชั้นเรียนของตนได้

⁷ การแบ่งภาพสถานการณ์แต่ละภาพนั้นขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้สอนแต่ละท่าน ทั้ง 4 ส่วนจะต้องมีความแตกต่างกัน และผู้สอนค่อยๆ เผยให้เห็นส่วนต่างๆ ของภาพสถานการณ์ แต่ต้องไม่แสดงให้เห็นถึงภาพสถานการณ์ที่สมบูรณ์ทั้งหมด

⁸ ตัวอย่างภาพหนึ่งสามารถดูได้ในขั้นตอนที่ 3.2.1 และ 3.2.2

⁹ รูปแบบของเกมนี้อาจปรับเปลี่ยนได้ตามความเหมาะสม ตัวอย่างดังกล่าวเป็นเพียงการเสนอแนะเท่านั้น

ภาพสถานการณ์ในตัวอย่างข้างต้นจะมีทั้งหมด 5 ภาพ ประกอบด้วยภาพเล็กๆ ทั้งหมด 4 ภาพ (1-4) และภาพสถานการณ์ที่สมบูรณ์อีก 1 ภาพ (5) และเมื่อได้ภาพทั้งหมดมาแล้วให้นำไปวางไว้บนภาพนิ่งแต่ละภาพ เมื่อเสร็จแล้วจะมีทั้งหมด 5 ภาพ⁸ โดยในภาพนิ่งสุดท้ายผู้สอนจะต้องใส่คำบรรยายไว้ได้ภาพด้วยว่า เกิดอะไรขึ้นจริงในภาพสถานการณ์นั้นๆ เช่น “The man spilt the milk on the table.”

ขั้นตอนที่ 3.2: เกมทายภาพสถานการณ์

“What could have happened?”

เกมทายภาพสถานการณ์มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยให้ผู้เรียนได้ฝึกฝนทักษะการใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตในสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้จริง เกมนี้สามารถใช้ได้ทั้งในการฝึกทักษะพูดและเขียน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับวิจารณญาณของผู้สอนแต่ละท่านว่าจะเน้นทักษะด้านใด กล่าวคือถ้าผู้สอนต้องการเน้นทักษะเขียนก็สามารถให้ผู้เรียนทายภาพสถานการณ์โดยเขียนคำตอบลงในกระดาษ แต่ถ้าผู้สอนต้องการเน้นทักษะพูดก็สามารถให้ผู้เรียนทายภาพโดยตอบปากเปล่าได้ อีกทั้งรูปแบบของเกม⁹ ยังสามารถเล่นเป็นรายบุคคล เป็นคู่ เป็นกลุ่ม หรือเล่นพร้อมกันทั้งชั้นเรียนก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับจำนวนของผู้เรียน และเวลา

*What could
have happened?*

ในเรื่องวิธีการและกฎกติกาการเล่น (directions & rules)¹⁰ ผู้สอนต้องอธิบายให้ผู้เรียนทราบก่อนว่าในแต่ละสถานการณ์จะมีภาพหนึ่งที่บอกถึงสถานการณ์ทั้งหมด 5 ภาพด้วยกัน โดยภาพหนึ่งที่ 1-4 ซึ่งเป็นภาพคำใบ้ จะมีขนาดและรายละเอียดของภาพต่างกันจากน้อยไปหามาก ส่วนภาพหนึ่งที่ 5 จะแสดงภาพสถานการณ์ที่สมบูรณ์พร้อมทั้งคำบรรยายภาพทั้งนี้ในภาพหนึ่งแต่ละภาพจะให้คำใบ้เกี่ยวกับสถานการณ์ที่ชัดเจนมากขึ้นตามลำดับ ผู้เรียนจะต้องทายว่าอาจจะเกิดอะไรขึ้นในรูปภาพแต่ละรูป และเมื่อผู้เรียนทายเรียบร้อยแล้ว ผู้สอนก็จะเฉลยคำตอบของภาพสถานการณ์ที่สมบูรณ์ และผู้เรียนที่ทายได้ถูกต้องว่าเกิดอะไรขึ้นในแต่ละภาพจะได้ 1 คะแนน และคะแนนที่ได้จะนำไปรวมกับคะแนนของคนอื่นๆ ในกลุ่มของผู้เรียนเอง ทั้งนี้กลุ่มที่ชนะจะได้รับรางวัล แต่ถ้าไม่มีใครสามารถทายได้ว่าเกิดอะไรขึ้น ผู้สอนก็จะเฉลยคำตอบของภาพสถานการณ์ที่สมบูรณ์เช่นกัน

Directions

In each situation, there are 5 slides all together. Slides 1 - 4 (clue pictures) will present one small part of one whole picture of situation. The last slide is the whole picture with caption.
Each slide will give you clearer and clearer hint.
You have to speculate what could have happened in the picture on each slide. Once the situation is guessed, the solution is revealed.
A person who can guess what happened in the picture will get one point. The point will be accumulated with others in your group. The group with highest score will be rewarded.
In case no one can guess what happened in each picture, the solution is revealed.

เมื่อผู้เรียนเข้าใจวิธีการเล่นแล้ว ในลำดับถัดมาผู้เรียนจะต้องทราบกฎกติกาการเล่นว่า ในการทายแต่ละครั้งผู้เรียนจะต้องนำกริยาช่วยที่ได้เรียนไปมาใช้ทายว่าในสถานการณ์นั้นๆ อาจจะเกิดอะไรขึ้น (What may have happened?) จะต้องเกิดอะไรขึ้น

(What must have happened?) หรือไม่มีทางเกิดอะไรขึ้น (What could not have happened?) และอื่นๆ

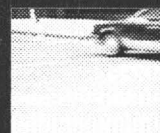
Rules

Each time, remember to use *modals of speculation about the past* to guess what may have happened, what must have happened, what could not have happened, etc.

3.2.1 รอบทดลอง

ในรอบทดลอง ผู้สอนควรจะจำลองสถานการณ์ให้เหมือนกับการปฏิบัติจริง กล่าวคือผู้สอนไม่จำเป็นต้องบอกว่าเป็นการทดลองเล่นเกม จึงไม่นับคะแนน ทั้งนี้เพื่อให้ผู้เรียนคุ้นเคยกับภาพสถานการณ์เวลาที่ต้องปฏิบัติจริงๆ และเกิดความกระตือรือร้นและตั้งใจมากขึ้นเวลาทายภาพ ยิ่งไปกว่านั้นอาจจะทำให้ผู้สอนทราบถึงปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ในระหว่างการทำกิจกรรม เพื่อให้ผู้สอนหาทางแก้ไขและป้องกันได้เวลาปฏิบัติจริง ในขั้นนี้ ผู้สอนเริ่มด้วยการนำเสนอคำใบ้ที่ 1 ของภาพสถานการณ์ชุดที่ 1 ซึ่งแสดงรูปรถและถนน แล้วถามผู้เรียนว่า "What could have happened?"

PICTURE 1, CLUE 1

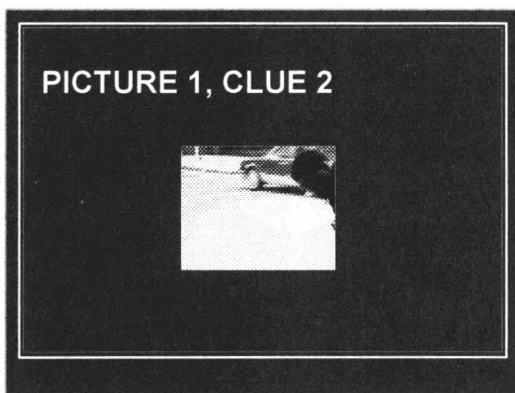

¹⁰ เมื่อผู้สอนทำการปรับเปลี่ยนรูปแบบของเกมแล้ว ผู้สอนควรจะกำหนดวิธีการ และกฎกติกาการเล่นใหม่เพื่อให้เหมาะสมกับรูปแบบของเกมที่ได้กำหนดไว้

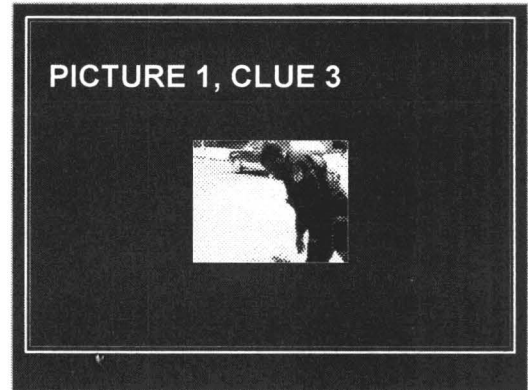
¹¹ ตัวอย่างประโยคนำมาจากคำตอบของผู้เรียนในชั้นเรียน Exp Eng I ที่ผู้เขียนสอน

คำตอบของผู้เรียนอาจมีหลากหลาย เช่น ผู้เรียนอาจจะตอบว่า "อาจจะเกิดอุบัติเหตุชน"¹¹ (There might have been a car crash.) เป็นต้น ในคำใบ้

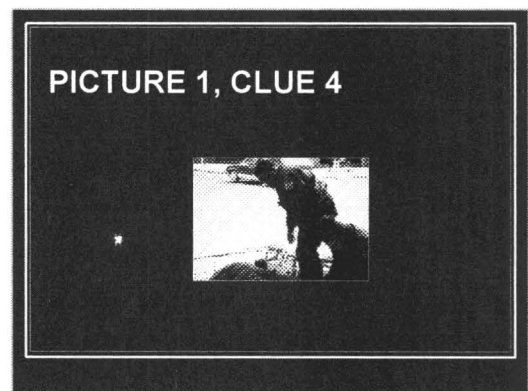
แรก ผู้เรียนอาจจะท่ายค่อนข้างลำบากเนื่องจาก
รูปภาพยังไม่ใช่วideoที่สมบูรณ์ทั้งหมด
ดังนั้น ก่อนที่จะให้ผู้เรียนท่ายภาพ ผู้สอนอาจจะให้
เวลาผู้เรียนคิดประมาณ 10 วินาที ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ
ความสามารถของผู้เรียน ส่วนเวลาท่ายภาพผู้สอน
อาจให้ผู้เรียนที่เป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มยกมือ
เพื่อที่จะได้รับสิทธิในการท่ายภาพคำใบ้ที่ 1 ผู้ที่ยก
มือก่อนจะมีสิทธิในการท่ายภาพ ถ้าผู้ที่ได้รับสิทธิไม่
สามารถท่ายภาพได้ก็ให้ตัวแทนที่เหลือยกมือเพื่อรับ
สิทธิในการท่ายอีกครั้ง ผู้ที่ยกมือก่อนจะได้รับสิทธิ
นั้น ถ้าผู้ที่ยกมือไม่สามารถท่ายภาพได้ก็ให้ทำเช่นนั้น
ไปเรื่อยๆ จนครบทุกกลุ่ม ทั้งนี้ผู้ที่มีสิทธิท่ายจะต้อง
ใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นใน
อดีตเท่านั้น ถ้าผู้ที่ยกมือแล้วท่ายได้ถูกต้องก็จะได้ 1
คะแนน แต่ถ้าผู้เรียนไม่สามารถท่ายได้ ผู้สอนจะ
นำเสนอภาพคำใบ้ที่ 2 แล้วถามผู้เรียนอีกครั้งว่า “What
could have happened?”

ผู้เรียนอาจจะตอบว่า “ผู้ชายในภาพอาจจะลืมกุญแจ
ไว้ในรถ (The man may have forgotten the key in
his car.)” ผู้สอนอาจจะใช้วิธีการเดิมในการเลือก
กลุ่มที่มีสิทธิในการท่ายภาพคำใบ้ที่ 2 แต่ครั้งนี้ผู้ที่
ยกมือจะต้องเป็นคนละคนกับคนที่ยกมือในรอบที่
ผ่านมา และเช่นเดียวกันถ้าผู้ที่ยกมือสามารถท่าย
ภาพสถานการณ์ได้ถูกต้องก็จะได้ 1 คะแนน แต่ถ้า
ผู้เรียนไม่สามารถท่ายได้ ผู้สอนจะนำเสนอภาพ
คำใบ้ที่ 3 และถามผู้เรียนว่า “What could have
happened?”

ผู้เรียนอาจจะตอบว่า “ผู้ชายในภาพกับเพื่อนของเขา
อาจจะกำลังขโมยรถอยู่ (The man and his friend
could have been stealing the car.)” ถ้าผู้เรียนท่าย
ได้ถูกต้องก็จะได้ 1 คะแนน แต่ถ้าผู้เรียนไม่สามารถท่าย
ได้ ผู้สอนจะนำเสนอภาพคำใบ้ที่ 4 และถามผู้เรียนว่า
“What could have happened?”

ผู้เรียนอาจจะตอบว่า “ผู้ชายเหล่านี้คงจะต้องกำลังช่วย
คนที่นอนอยู่ (The men must have been helping
another person who lay down on the ground.)” ถ้า
ผู้เรียนท่ายได้ถูกต้องก็จะได้ 1 คะแนน แต่ถ้าผู้เรียนไม่
สามารถท่ายได้ ภาพสถานการณ์นี้จะถือเป็นโมฆะ
กล่าวคือไม่มีกลุ่มใดได้คะแนน ในกรณีนี้ผู้สอนจะ
เฉลยภาพหนึ่งที่ 5 ที่มีคำตอบของภาพสถานการณ์ชุดที่ 1
พร้อมทั้งคำบรรยายประกอบภาพ เมื่อผู้สอนเฉลยคำ
ตอบแล้ว จึงบอกผู้เรียนว่าขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนทดลอง
ดังนั้นคะแนนที่ได้ในภาพสถานการณ์นี้จะไม่นำไปรวม
กับคะแนนในภาพสถานการณ์ชุดอื่นๆ

PICTURE 1, SOLUTION

The woman fell over the ground.

PICTURE 2, CLUE 2

PICTURE 2, CLUE 3

PICTURE 2, CLUE 4

PICTURE 2, CLUE 1

PICTURE 2, SOLUTION

The woman stabbed the potato.

3.2.2 รอบปฏิบัติจริง

ผู้สอนอธิบายว่า ต่อไปนี้จะถือเป็นการปฏิบัติจริง ดังนั้นจะเริ่มนับคะแนน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความพร้อม และมีความกระตือรือร้นในการทำกิจกรรมมากขึ้น นอกจากนี้ ก่อนที่จะเริ่มทำกิจกรรม ผู้สอนต้องเตือนผู้เรียนให้พยายามใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตทุกครั้งในการทายภาพ

การเล่นเกมหาายภาพในรอบนี้จะเหมือนกับในรอบทดลองทุกประการ ผู้สอนจะต้องใช้ภาพสถานการณ์อื่นๆ นอกเหนือจากภาพที่ได้ใช้ไปแล้วในรอบทดลอง เพื่อให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตในสถานการณ์อื่นๆ ที่หลากหลาย ต่อไปนี้คือตัวอย่างของภาพสถานการณ์ชุดที่ 2

เมื่อผู้เรียนทบทวนภาพสถานการณ์ครบทุกชุดแล้ว (จำนวนของชุดขึ้นอยู่กับวิจารณ์ญาณของผู้สอน) จึงรวมคะแนน กลุ่มใดมีคะแนนรวมมากที่สุด จะถือว่าชนะ ในลำดับสุดท้ายผู้สอนอาจจะกล่าวสรุปปัญหาในการใช้กริยาช่วยกลุ่มนี้ เพื่อให้ผู้เรียนได้รับรู้ข้อมูลที่ถูกต้อง และเป็นประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุด นอกจากนี้ผู้สอนอาจชี้ให้เห็นข้อเด่นและข้อด้อยของผู้เรียน ซึ่งจะเป็นการช่วยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ผลตอบรับจากผู้เรียนโดยการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน

แม้ว่าผู้เขียนจะประสบปัญหาบางประการซึ่งไม่ได้เกิดจากวิธีการสอนที่แสดงไว้โดยตรง (รายละเอียดจะกล่าวถึงในลำดับถัดไป) แต่จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนส่วนใหญ่ซึ่งเป็นนิสิตคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ (ปีการศึกษา 2550 ตอนเรียนที่ 57) และคณะวิทยาศาสตร์ (ปีการศึกษา 2551 ตอนเรียนที่ 36 และ 49) ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ลงทะเบียนเรียนวิชา Exp Eng I พบว่าผู้เรียนมีความสนใจ ตื่นตัว และตอบสนองเป็นอย่างดีต่อวิธีการสอน กริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตตามแนวคิดเชิงรู้คิด ซึ่งในแต่ละขั้นตอนมีรายละเอียดแตกต่างกันไปดังนี้

ขั้นตอนที่ 1: นำเสนอรูปแบบไวยากรณ์

จากพฤติกรรมโดยรวมของผู้เรียนจะเห็นได้ว่าความสนใจของผู้เรียนจะมุ่งไปที่ภาพนิ่งที่ผู้สอนกำลังนำเสนอ โดยจะเห็นได้จากการที่ผู้เรียนตั้งใจฟังและจดบันทึกรูปแบบไวยากรณ์ของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตทั้งในรูปบอกเล่า คำถาม และปฏิเสธ นอกจากนี้ผู้เรียนยังซักถามถึงประเด็นที่พวกเขาสงสัยก่อนที่ผู้สอนจะกล่าวถึงอีกด้วย เช่น “perfect infinitive” คืออะไร เมื่อใช้ร่วมกับกริยาช่วยแล้ว จะมีความหมายอย่างไร และใช้เมื่อไร สิ่งนี้ทำให้ผู้สอนทราบว่าผู้เรียนมีความสนใจใคร่รู้ในสิ่งที่ผู้สอนกำลังสอน นี่ถือเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีของกระบวนการรับรู้และเรียนรู้ ยิ่งไปกว่า

นั้น ในระหว่างที่ผู้สอนกำลังอธิบาย ผู้เรียนขอให้ผู้สอนอธิบายใหม่หรือพูดซ้ำอีกครั้งเมื่อฟังไม่เข้าใจหรือตามไม่ทัน อีกทั้งผู้เรียนก็คอยถามเรื่องน้อยลงซึ่งอาจจะเป็นเพราะผู้เรียนไม่คุ้นเคยกับเรื่องที่สอน

อย่างไรก็ตาม ผู้เรียนอาจมีพฤติกรรมการเรียนรู้ที่แตกต่างกันออกไป กล่าวคือนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มที่มีความตั้งใจและกระตือรือร้นในสิ่งที่กำลังเรียนรู้มากกว่า แต่การรับรู้ของพวกเขาจะช้ากว่า และมีการซักถามมากกว่าประเด็นนี้เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้สอนจะต้องนำไปพิจารณาทุกครั้งที่สอน ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่าลักษณะของผู้เรียนมีส่วนสำคัญในการออกแบบวิธีสอน (teaching styles) เพื่อให้สอดคล้องกับวิธีเรียนของผู้เรียน (learning styles) กล่าวคือถ้าผู้เรียนเป็นกลุ่มที่มีการรับรู้ช้า ผู้สอนก็ควรอธิบายเรื่องที่กำลังสอนให้ช้าลงพูดให้เข้าใจง่ายขึ้น โดยอาจจะเลี่ยงการใช้คำศัพท์เฉพาะ (technical terms) และให้เวลาแก่ผู้เรียนเพิ่มขึ้นเพื่อทำความเข้าใจและประมวลข้อมูลที่ได้รับเป็นต้น ด้วยเหตุนี้ การสอนที่สัมฤทธิ์ผลจะต้องเอื้อประโยชน์แก่ทั้งผู้เรียนและผู้สอน

ขั้นตอนที่ 2: อธิบายความหมาย

ความหมายของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตอาจมีความซับซ้อนอยู่บ้าง แต่เมื่อใช้ภาพนิ่งเป็นสื่อวัสดุกราฟิกช่วยในการอธิบาย พร้อมกับยกตัวอย่างประโยคประกอบ ก็สามารถช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ดีขึ้น สังเกตได้จากเวลาที่ผู้สอนถามผู้เรียนเพื่อเป็นการทบทวน ผู้เรียนสามารถตอบคำถามของผู้สอนได้อย่างถูกต้อง และตรงประเด็น ทั้งนี้การที่ผู้เรียนสามารถเข้าใจความหมายได้ดีขึ้นอาจเป็นเพราะผู้สอนได้แบ่งรูปแบบไวยากรณ์ของกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตออกเป็นกลุ่มตามความหมายที่ต่างกันอย่างชัดเจน กล่าวคือ กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาสิ่งที่เกิดขึ้นในอดีตตัวใดที่มีความหมายเหมือนกันหรือคล้ายคลึงกันก็จะอยู่ในกลุ่มเดียวกัน อาจกล่าวได้ว่าเทคนิคและวิธีการสอนแบบนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนไวยากรณ์

เรื่องอื่นๆ ที่มีรูปแบบและความหมายที่ค่อนข้างซับซ้อนได้เช่นกัน

ขั้นตอนที่ 3: ฝึกให้ผู้เรียนนำไปใช้ในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง

ในรอบทดลองหลังจากที่ผู้สอนได้บอกกับผู้เรียนว่าจะมีกิจกรรมเพื่อฝึกฝนทักษะการใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต ผู้เรียนก็รู้สึกสนใจอย่างยิ่งโดยถามผู้สอนว่าเป็นกิจกรรมอะไร และต้องทำอะไรบ้าง เมื่อผู้สอนให้ผู้เรียนแบ่งกลุ่ม ผู้เรียนก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี หลังจากนั้นผู้สอนเริ่มนำเสนอเกมทายภาพสถานการณ์ “What could have happened?” โดยฉายภาพนิ่ง ผู้เรียนจึงมองภาพนิ่งอย่างตั้งใจและแสดงความสนใจที่จะทำกิจกรรมโดยถามผู้สอนว่าเกมนี้มีวิธีการเล่นอย่างไร ผู้สอนจึงอธิบายวิธีการและกฎกติกาการเล่น (directions & rules) เมื่อเกมเริ่ม และผู้เรียนได้เห็นภาพคำใบ้ที่ 1 ของสถานการณ์ที่ 1 (picture 1, clue 1) ผู้เรียนก็เริ่มที่จะคิดและพูดคุยกับสมาชิกในกลุ่มของตนเองว่าอาจจะเกิดอะไรขึ้นในภาพนี้ ในระหว่างการทำกิจกรรมเกมทายภาพสถานการณ์ชุดที่ 1 ผู้เรียนได้แสดงความกระตือรือร้น ความตั้งใจ และความสนใจที่จะปฏิบัติตามสิ่งที่ผู้สอนบอก กล่าวคือ หลังจากที่คุณสอนให้สัญญาณ ผู้เรียนที่เป็นตัวแทนแต่ละกลุ่มก็เริ่มแข่งกันยกมือเพื่อให้ได้รับสิทธิในการทายภาพอย่างกระตือรือร้น และสนุกสนาน อีกทั้งตัวแทนแต่ละกลุ่มก็พยายามที่จะทายภาพคำใบ้แต่ละภาพของสถานการณ์ชุดที่ 1 ให้ได้จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนการทายภาพของแต่ละกลุ่มเป็นไปอย่างอัตโนมัติ กล่าวคือผู้เรียนได้ใช้กริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตทายภาพคำใบ้แต่ละภาพอย่างอัตโนมัติ แม้ว่าจะมีการใช้ที่ผิดบ้าง และทายไม่ถูกบ้าง แต่ก็เป็นจุดเริ่มต้นที่ดีในการนำรูปแบบไวยากรณ์ที่ซับซ้อนมาใช้จริงๆ กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนได้ฝึกใช้มากขึ้น ก็จะเห็นข้อผิดพลาดของตนเอง และของเพื่อนๆ ในขณะเดียวกัน ผู้เรียนจะเรียนรู้และจดจำในสิ่งที่ถูกต้อง เกิดทักษะความชำนาญในการใช้มากขึ้น และสามารถเรียกใช้ (recall) ได้ในสถานการณ์จริง

เมื่อผู้เรียนได้ทายภาพคำใบ้ครบทั้ง 4 ภาพ และผู้สอนได้เฉลยภาพสถานการณ์ชุดที่ 1 แล้ว ผู้สอนก็ได้บอกกับผู้เรียนว่านี่เป็นรอบทดลอง และยังไม่นับคะแนน ผู้เรียนกลุ่มที่ทายภาพได้แสดงความผิดหวังเล็กน้อย แต่ก็กระตือรือร้นที่จะทำกิจกรรมเกมทายภาพในรอบปฏิบัติจริงต่อไป จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนในรอบปฏิบัติจริง ผู้เรียนมีความตื่นตัวและรอบคอบมากขึ้นกว่าในรอบทดลอง และความผิดพลาดที่เกิดจากการใช้กริยาช่วยดังกล่าวก็มีน้อยลง

อย่างไรก็ตาม ทั้งในรอบทดลองและปฏิบัติจริง ผู้สอนควรจะทำหน้าที่เป็นเพียงผู้อำนวยความสะดวก (facilitator) ให้แก่ผู้เรียน กล่าวคือ บทบาทในการทำกิจกรรมส่วนใหญ่จะเป็นของผู้เรียน โดยผู้เรียนจะต้องคิดและฝึกใช้กริยาช่วยโดยทายภาพสถานการณ์ และแก้ปัญหาเฉพาะหน้าต่างๆ ด้วยตนเอง ผู้สอนจะเป็นเพียงผู้ที่คอยช่วยเหลือดูแลให้กิจกรรมดำเนินไปได้ด้วยดี (mentor) และคอยให้คำแนะนำ (ไม่ใช่สอน หรือบอกให้จำ)

จากการทำกิจกรรมการทายภาพสถานการณ์ ผู้สอนพบว่า เมื่อผู้เรียนใช้โครงสร้างประโยค “There be ...” ผู้เรียนมักจะใช้กริยา “be” ในรูปปัจจุบันหรืออดีต (is หรือ was) หรือ กริยาช่วยทั่วไป (might be) แทนกริยาช่วยที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีต (might have been) ผู้สอนอาจอธิบายว่า

“There is a car crash.” ไม่ถูกต้อง เพราะ “is” ใช้บรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงเป็นปกติ และสามารถเกิดขึ้นได้ตลอดเวลาในปัจจุบัน¹²

“There was a car crash.” ไม่ถูกต้อง เพราะ “was” ใช้บรรยายเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและจบแล้วในอดีต

“There might be a car crash.” ไม่ถูกต้อง เพราะ “might be” ใช้บรรยายเหตุการณ์ซึ่งอาจจะเกิดขึ้นในปัจจุบันหรืออนาคต

¹² ความหมายของกริยา “be” และกริยาช่วย “might” ดัดแปลงมาจากหนังสือ Chartbook: สรุปหลักไวยากรณ์อังกฤษ 1 (พิมพ์ครั้งที่ 13) โดย Azar, B.S.

นอกจากนี้ผู้สอนอาจจะทำให้ผู้เรียนระวังการใช้กริยาช่อง 3 เนื่องจากผู้สอนพบว่าผู้เรียนมีโอกาสใช้ผิดพลาดได้ อาทิผู้เรียนมักจะเติม “~ed” ทำยคำกริยาที่มีรูปไม่ปกติ (irregular verbs) เช่น ผู้เรียนใช้คำว่า “stealed” แทน “stolen” เป็นต้น ทั้งนี้ผู้สอนอาจจะบอกให้ผู้เรียนไปศึกษาเพิ่มเติมในเรื่องนี้ด้วยตนเอง

นอกจากปัญหาดังกล่าว คำศัพท์ก็เป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งในการทำกิจกรรมนี้ ในกรณีนี้ผู้สอนอาจจะอนุญาตให้ผู้เรียนใช้พจนานุกรมค้นคำศัพท์ได้ และถ้าในห้องเรียนมีคอมพิวเตอร์และสามารถเชื่อมต่อกับอินเทอร์เน็ตได้ ผู้สอนก็สามารถอนุญาตให้ผู้เรียนใช้พจนานุกรมอิเล็กทรอนิกส์หรือ ออนไลน์ได้ เพื่อความสะดวกและรวดเร็วขึ้น หรือผู้สอนอาจจะบอกผู้เรียนให้พยายามใช้คำศัพท์ที่ผู้เรียนรู้อยู่แล้ว และไม่ยากเกินความสามารถ

จากการสังเกตพฤติกรรมของผู้เรียน พบว่าผู้เรียนมีการตอบสนองต่อกิจกรรมเกมทายภาพสถานการณ์เป็นอย่างดี กล่าวคือ ผู้เรียนชอบและสนุกสนานกับกิจกรรมนี้ อีกทั้งยังคิดว่ากิจกรรมนี้เป็นประโยชน์แก่พวกเขา จึงอยากที่จะเล่นเกมต่ออีก โดยถามผู้สอนว่ายังมีภาพอื่นๆ อีกหรือไม่ จะเห็นได้ว่าการนำภาพมาเป็นสื่อช่วยในการสอนไม่เพียงทำให้ผู้เรียนรู้สึกสนใจและสนุกที่จะทำกิจกรรมมากขึ้น แต่ยังมีส่วนช่วยกระตุ้นกระบวนการเรียนรู้และจดจำของผู้เรียน กล่าวคือ เมื่อผู้เรียนเกิดความรู้สึกสนใจและสนุก ผู้เรียนก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการเรียนรู้เรื่องต่างๆ ทำให้ผู้เรียนอยากเรียนรู้มากขึ้น และจดจำสิ่งที่เรียนได้เป็นอย่างดี และเมื่อต้องใช้ในสถานการณ์จริง ผู้เรียนก็จะสามารถเชื่อมโยงสถานการณ์ที่ได้พบกับสิ่งที่ได้เรียนไปและสามารถนำทักษะนั้นมาใช้ได้อย่างเป็นธรรมชาติมากขึ้น

สรุป

เนื่องจากวิธีการสอนกริยาช่วยในภาษาอังกฤษที่ใช้ในการคาดเดาเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในอดีตที่เน้นรูปแบบ (grammatical forms) และความหมาย (semantic functions) ไม่เพียงพอต่อกระบวนการเรียนรู้ของผู้เรียนที่จะนำไปใช้ในสถานการณ์จริง การสอนตามแนวคิดเชิงรู้คิด (cognitive approach) ที่เน้นทั้งรูปแบบ (grammatical forms) ความหมาย (semantic functions) และการใช้ (pragmatic functions) ในสถานการณ์จริงหรือเสมือนจริง จึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ในห้องเรียนเพื่อให้การเรียนรู้และการสอนมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตาม เพื่อจูงใจผู้เรียน การนำเสนอวัสดุกราฟิกที่มีประสิทธิภาพมาประยุกต์ใช้กับการสอนกริยาช่วยดังกล่าวก็เป็นสิ่งจำเป็น ทั้งนี้ในการนำวิธีการสอนดังกล่าวไปใช้ ผู้สอนจะต้องคำนึงถึงผู้เรียน ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นและข้อจำกัดต่างๆ ดังกล่าวไว้ว่า “ไม่มีวิธีการสอนใดที่ดีที่สุด เทคนิคและวิธีการเป็นเพียงสิ่งที่ตอบสนองต่อสถานการณ์เฉพาะ” (Dudley-Evans & Jo St John, 1998: 187) หากแต่ผู้สอนต้องสามารถเลือกใช้ ปรับเปลี่ยนและแก้ไขเฉพาะหน้า เพื่อให้การสอนดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพมากที่สุด ทั้งนี้ผู้สอนอาจจะใช้เทคนิคและวิธีหลายวิธีร่วมกัน (eclectic approach) โดยที่ต้องเลือกประโยชน์แก่ผู้เรียนมากที่สุดเช่นกัน

บรรณานุกรม

- Adelson-Goldstein, J. (2008). Tips for using pictures in student-centered instruction. Retrieved October 7, 2008 from <http://www.oup.com/elt/teachersclub/articles/pictures?cc=global>
- Azar, B.S. (2000 a). Chartbook: สรุปหลักไวยากรณ์อังกฤษ 1 (พิมพ์ครั้งที่ 13). (บุญฤทธิ์ ตั้งคะกานันท์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- Azar, B.S. (2000 b). Chartbook: สรุปหลักไวยากรณ์อังกฤษ 2 (พิมพ์ครั้งที่ 13). (บุญฤทธิ์ ตั้งคะกานันท์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่น อินโดไชน่า
- Bowen, J. D., & McCreary, C. F. (1977). Teaching the English modal perfects. *TESOL Quarterly*, 11 (3), 283-301.
- Dudley-Evans, T., & Jo St John, M. (1998). *Developments in English for specific purposes: A multi-disciplinary approach*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Durán, R., Alonso, P. & Sánchez, M. J. (2007). The study of modal verbs from a pedagogical perspective: An analysis of textbooks and grammars. *Revista de Lingüística y Lenguas Aplicadas*, 2, 29-37. Retrieved October 7, 2008 from http://www.upv.es/dla_revista/docs/art2007/articulo3_Ramiro_Pilar_MJesus.pdf
- Georgieva, M. (1993). A cognitive approach to the acquisition of English modals by Bulgarian learners. In B. Kettemann & W. Wieden (Eds.) *Current issues in European second language acquisition research*. Tübingen: Gunter Narr Verlag.
- Kennedy, G. (2002). Variation in the distribution of modal verbs in the British National Corpus. In R. Reppen, S. M. Fitzmaurice & D. Biber (Eds.), *Using corpora to explore linguistic variation*. Amsterdam: John Benjamins Publishing Co.
- Leech, G. (2003). Modality on the move: The English modal auxiliaries 1961-1992. In R. Facchinetti, M. Krug & F. Palmer (Eds.), *Modality in Contemporary English*. Berlin: Mouton de Gruyter.
- Palmer, F. R. (1979). *Modality and the English Modals*. London: Longman.
- Stempleski, S., Morgan, J.R., Douglas, N., & Johannsen, K.L. (2006). *World Pass Upper-Intermediate (Student Book)*. Boston: Thomson.
- Stempleski, S., Curtis, A., Morgan, J. R., Douglas, N., & Johannsen, K. L. (2006). *World Pass Upper-Intermediate (Teacher's Edition)*. Boston: Thomson.
- Walker, E., & Elsworth, S. (2000). *Grammar Practice for Upper Intermediate Students*. Essex: Longman.
- <http://ednet.kku.ac.th/~sumcha/212300/graphics/graphic.html>. Retrieved October 10, 2008
- <http://google.co.th/m/images?site=images>

